

128 tum liberis suis secundum quod ei suppetunt facultates, necessaria subministrat. Cum hac tamen advertentia, quod mater tenetur alere filios primo triennio, & post triennium tenetur pater usque ad emancipationem, ut colligitur recte Doctores ex leg. Nec filium, Cod. de patria potest. & cap. Ex liberis, de convers. infidelium, ubi decernitur filium a patre alendum post triennium. Unde deducti sunt hi vulgati versiculi.
Mater alit puerum trimum, trimoque minorem;
Majorem vero pascere patris erit.

129 Nomine alimentorum alium intelligitur respectu patris, & aliud respectu matris. Respectu enim matris intelligitur solum lac, plus enim quam lac non tenetur filio exhibere; Unde si proli alia necessaria subministraverit sine animo donandi, potest repetere a patre; leg. Alimentis Cod. de negotiis gestis, & cit. leg. Si quis a liberis d. §. Si mater alimenta; Azorius Insti. moral. part. 2. lib. 2. c. 5. quest. 8. Bonac. de leg. disp. 6. quest. unic. punct. 6. §. 1. num. 3. Gobat in Quinario tract. 5. cap. 28. num. 15. & 19. La Croix lib. 3. part. 2. num. 697. & alii passim. Si autem mater nequeat ipsa lac præbere filio, tenetur pater suis impensis nutricem conducere. Si vero possit ipsamet, tenetur præbere, vel suis impensis nutricem conducere; Azorius loc. cit. Bonac. loc. cit. punct. 6. num. 5. Gobat loc. cit. num. 19. & 20.

131 La Croix loc. cit. num. 697. & alii. In defectum patris, si is videlicet pauper sit, tenetur alere filios avus paternus, vel alii ascendentes, & in defectum ascendendum paternorum, hæc obligatio devolvitur ad matrem, ut colligitur ex l. Si quis a liberis ff. de liber. agnoscent. Utrum autem; & Aubent. Si pater, Cod. de divorcio in fine, & tenent Thesaurus decis. 212. num. 9. Layman loc. cit. num. 7. Angelus, Armilla, Silvester verb. alimenta: & alii apud Gobat in experient. tract. 10. num. 782. quamvis addat usum præsentem temporum esse contrarium. Deficiente autem matre, tenetur filios alere avus, aliique ascendentes materni leg. penult. ff. de filiis agnoscentis; Layman loc. cit. & alii. Vide verb. Parentes num. 8.

133 Filii etiam spurii alendi sunt ab hæredibus, Aubent. Licet. Cod. de naturalibus liberis; Gobat in Quinario loc. cit. num. 31. Covarrubias in epitome decretal. part. 2. cap. 8. §. 6. num. 21. La Croix loc. cit. num. 698. & alii. Aut a fisco, si bona patris ei sint addicta ob crimen distinctum a crimine hæresis, vel læsæ majestatis; Gobat loc. cit. La Croix loc. cit. Bonacina loc. cit. num. 10. Clericus potest filio spurio alimenta suppeditare etiam ex bonis Ecclesiasticis; Navarr. in tract. de spoliis Clericorum §. 10. num. 11. Azorius in loc. cit. cap. 12. quest. 4. Fillucc. tract. 28. part. 2. num. 31. Bonacina loc. cit. num. 4. Gobat loc. cit. num. 29. & alii argum. cap. Pasce dist. 86. & cap. Cum haberet §. de eo, qui duxit in matrimonium. Supradicta tamen de præstandis alimentis filiis, intelligi debent, si filii non possunt habere, unde se alant, cit. leg. Si quis a liberis ff. de filiis agnoscent. §. Sed si filius, Covarrubias loc. cit. num. 13. cum ceteris Jurisconsultis; Gobat loc. cit. num. 24. Layman loc. cit. num. 7. Reginal. lib. 20. num. 39. & alii. Alimenta enim debent præstari, si necessitas adsit, & non aliter; Thesaurus loc. cit. num. 16. Gobat loc. cit. num. 24. & alii passim. Unde si filius aliunde habeat sufficientem sustentationem, vel laborando honeste acquirere possit speculata qualitate personæ, ac status sui, vel si sit artifex, parentes non tenentur ipsum alere; tunc enim præsumitur, posse seipsum alere; Thesaurus loc. cit. num. 17. Layman loc. cit. num. 7. Gobat loc. cit. num. 24. quandoquidem quilibet præsumitur ex suo officio posse non solum alii, sed etiam ditari; Sic ex Baldo Gobat loc. cit. num. 24. Thesaurus loc. cit. & alii.

136 Filios spirituales esse alendos a patribus spiritualibus, docent quidem Jurista apud Tiraquell. Commentar. in leg. Si unquam Cod. de revocat. donat. Gloss. in verb. Susceperit liberos num. 31. At, ut recte notant Gobat loc. cit. num. 39. La Croix loc. cit. num. 703. & alii, nulla lex, vel consuetudo hoc probat, quod

filii spirituales alendi sint a patribus spiritualibus, si desint parentes naturales, unde talis opinio videtur minus probabilis; Citari Doctores. (Vid. verb. Alimentia.)

Filii an possint, & ob quas causas exheredari? Vide verb. Exheredatio.

Filii quorum bonorum dominium habeant, & quid possint, vel non circa sua bona? Vide verb. Bona art. 4. & verb. Dominium.

Filii quas elemosynas facere possint? Vide verb. Eleemosyna.

Varia de filiis expositis. Vide verb. Parentes d. no. 140 ad 32. verb. Expositi.

Filii, an & quando tenentur ad restitutionem mutui sine consensu Patris accipere? Vide verb. Mutuum d. num. 5. ad 19.

* Filii ex matrimonii occultis nati fraudari nequeunt bonis paternis, & avitis; Benedict. XIV. tom. 1. constitut. 45. incipit. Satis Verb. §. 9. Filii nati ex soluto & soluta legitimantur per subsequens matrimonium; Idem constitut. 113. incip. Reddito §. 2. Filii nati ex adulterio, & constante matrimonio non legitimantur per subsequens matrimonium; Idem ibidem §. 3. & per tot. Si autem filii generati ex adulterio nati sint post mortem legitimæ uxoris, cum quantum ad hoc inveniantur textus textibus contrarii, cumque Doctores Doctoribus, tribunalia tribunalibus adversentur, non aliter disponere in hoc casu Pontifex voluit, quam secundum sententiam in tribunalibus, & curia illius regionis receptam, in qua esset pronunciandum. Et in dubio proli favendum est utriusque; Idem ibidem §. 3.

Filii nati ex incestu legitimantur, accedente dispensatione in radice matrimonii; Idem ibidem §. 40. Ut autem obtineatur dispensatio in radice matrimonii, requiritur quod proles nata sit ex copula non manifeste fornicaria, sed putative matrimoniali, quodque impedimentum, quo matrimonii nullitas inducitur est, non a jure divino, aut naturali, sed a jure dumtaxat ecclesiastico proveniat; Sicque, & non aliter, legitimantur proles incestuosa, vigore dispensationis, quæ dicitur in radice matrimonii; Idem ibidem §. 40.

Filii mulierum christianarum ex Turcarum contubernio geniti, quando ad Baptismum admitti debeant, nec ne? Vide in addit. ad verb. Baptismus.

Filii in potestate sunt patris, non vero matris; Idem tom. 2. constitut. 28. incip. Postremo mense §. 15. Ubi tamen fidei christianæ favor intercedit, potest mater, invito patre, filios ad Baptismum offerre; Idem ibid. §. 16.

Filii Judeorum in parentum potestate sunt; Idem ibid. §. 9. Non ideo tamen ipsi relinquuntur debent, quando constat baptizatos fuisse, etiam illicite; Idem ibidem §. 30.*

¶ Pacifica haud est opinio Auctoris num. 41. quod habitas ad matrimonium, quam in parentibus exigit legitimatio per subsequens matrimonium, non requiratur tempore conceptionis, sed sufficienti tempore natiuitatis. Communior tamen est sententia, prolem non legitimari per subsequens matrimonium, si tempore conceptionis inhabiles erant parentes ad matrimonium; Zoes. in decret. lib. 4. tit. 17. num. 88. rursus in Pandect. lib. 25. tit. 7. num. 14. & demum in Codic. lib. 5. tit. 27. num. 14. & demum in Codic. lib. 5. tit. 27. quest. 5. Stryk in us. modern. Pandect. lib. 4. tit. 6. §. 1. Wames. consil. canon. 545. num. 6. Sarmient. lib. 1. select. Interpret. cap. 5. num. 5. optime Mered. controvers. jur. lib. 24. cap. 5. num. 20. Pax Jordan. divers. Elucubr. tom. 2. lib. 10. tit. 18. num. 46. Cocejus jur. controvers. lib. 1. tom. 6. quest. 10. Peregrin. de fidei committ. art. 24. num. 50. Fusar de substit. quest. 409. num. 10. Garz. de benef. part. 7. cap. 2. num. 26. Rot. in recent. decis. 100. num. 51. part. 5. tom. 1.

Non obstat allegata ab Auctore Lex Nuper Cod. de Natural. liber. ubi in fine habetur, quod in questionibus de statu liberorum non conceptionis, sed natiuitatis tempus, si iis sit favorabile, attendi debeat. Non obstat (ait ex proxime allegatis Zoes. in Cod. lib. 5.

stiti. 27. quest. 5.) quia quum dicat inspiciendam esse æqualitatem, quæ est tempore natiuitatis, si ea sit proli favorabilior, non est accipienda de qualitate ex delicto complexus, sed ea quæ causatur ex instrumentis dotabilibus confectis vel ante natiuitatem, vel postea, cui subjungitur supradicta decisio, ut nequitiæ sit decedens respicere qualitatem conjunctionis damnatæ; quæ, uti dictum, non purgatur per natiuitatem proli eo tempore, quo conjuges esse possunt. Nam alias Imperator sibi contradiceret in dict. Leg. Nuper, in cuius principio ad legitimationem desiderat ut ea in contubernio habeatur, cum qua contubernium esse poterat, quæ res respicit omnino copulam, quomodo si ea damnata fuerit non procedat legitimatio utpote deficiente uno ex requisitis.

Posita hac sententia, hoc venire solet in questionem, an locum habeat legitimatio per subsequens matrimonium, si a morte primæ uxoris ad natiuitatem proli effluxerit dies 182. in quibus concipi ea, & nasci potuit; L. 11. ff. de stat. Homin. & L. ff. de suis & legitim. Hæred. & sic concurrunt habilitas ad matrimonium utroque tempore conceptionis, & natiuitatis.

Porro negari haud potest, quod non obstante discordia philosophorum, & Medicorum prævaluit in iure opinio Hippocratis, qui in libro de Partu septimestri (ab Ebrudis apocrypho existimato teste Fabrotto in exercit. de tempor. Human. Part. pagin. mihi 24.) scripsit septimo mense incepto, id est diebus 182. hominem nasci posse, ut videre est in dict. Leg. 13. ff. de stat. Homin. & in dict. Leg. 3. §. 12. ff. de suis & legitim. Hæred. At ponderandum est, quod in iure nostro non aliter opinio hæc Hippocratis admittitur, quam si is, de quo agitur, ex juxta præterea matrimonio natus sit, ut satis eruitur ex ipsa L. 12. ff. de stat. Homin. & innuunt Novati in Comment. ad Pandect. lib. 1. tit. 6. §. superest, ac Bohemer. in exercit. in Pandect. tom. 1. exercit. 20. §. 12. Ita scilicet favore matrimonii prudenti consilio statutum fuit ad amputandas dissensionem, quæ perpetuo inter conjuges duraturæ essent, si partus septimo mense a die contracti matrimonii editus alii quam viro attribueretur. Quapropter non est cur natiuitas tempore septimestri, quæ per naturam non est semper certa, & in iure unica admittitur in gratiam eorum, qui ex matrimonio geniti sunt, extendatur ad eum, qui extra matrimonium natus est.

Neque id novum in iure est. Favore quoque ejusdem matrimonii receptum est, ut qui partus nascitur marito cum uxore cohabitante, nec manifesta impotentia præpedito, si attribuat ipsi marito, quantumvis uxor sui copiam aliis fecerit, & ad vulgatissimum Textum in L. Miles 11. §. Quæ propter ff. ad Leg. Jul. de Adult. At si extra matrimonium genitus quis sit ex muliere, quæ cum pluribus commercium habuit, cum cesset favore matrimonii, nec ei partus adscribi valet, quem mulier patrem designavit, ut cum eodem postea matrimonium contraxerit.

Gravior est questio, an ex dispensatione in radice matrimonii obtenta post contractum ipsum matrimonium legitimer ad omnes effectus proles antea nata, perinde ac si ex juxta matrimonio nata esset.

Invaluit distinctio, quod ut impedimentum in parentibus ad inendum matrimonium erat juris divini, & dicta dispensatio in radice matrimonii efficere nequit, ut filii nati perinde legitimer ac si ex juxta nuptiis nati essent, sed vix eis tribuit legitimationem, quæ dicitur per rescriptum, quum nequeat Summus Pontifex dispensans tollere nullitatem matrimonii a Jure divino inductam. Aut vero impedimentum erat Juris ecclesiastici, rursus distinguendum est, quod videlicet si matrimonium nec de facto præcessit, dispensatio in radice matrimonii non operatur, ut in casu præcedenti, legitimationem filiorum natorum per rescriptum, idque quia ubi nullum præcessit matrimonium, non est radix in qua dispensetur. Sin autem de facto præcessit matrimonium, quantumvis irritum ex dicto Juris ecclesiastici impedimento, dubium nullum esse

potest, quia attenda summa, quæ Summus Pontifex pollet, potestate, tollendi legem Ecclesiasticam quoad omnes effectus non solum incurrendos, sed & incursum, dispensatio in radice matrimonii vim habeat plenissime legitimandi Filios natos, eodem prorsus modo ac si ex legitimo matrimonio nati essent; Molina de Primog. Hispan. lib. 3. cap. 2. num. 12. Fajard. de Legitim. per subseq. matrim. Torr. de Majorit. Ital. tom. 1. cap. 29. §. 4. num. 28. & plur. sequenti. De Justis de dispensat. matrimon. lib. 4. cap. 7.

Nec admitti potest opinio Auctoris num. 44. quod legitimati per subsequens matrimonium veniant sub dispositione hominis directæ ad legitime natos, Quum enim in his terminis qualitas legitimatis tamquam proprie, & vere requisita tempore natiuitatis prædicari nequeat de legitimatis per subsequens matrimonium, qui non nisi per quamdam Juris fictionem habentur pro legitimis usque ab initio: Hinc est quod legitimati per subsequens matrimonium venire nequeunt sub dicta dispositione ad legitime natos directæ; Merend. controvers. jur. lib. 17. cap. 22. num. 18. rursus l. 24. cap. 5. num. 34. Peregrin. de Fideicom. art. 34. d. n. 25. ad plur. sequenti. Fajard. de Legitim. per subsequens matrim. membr. 4. n. 337. Ferr. de majorit. Ital. tom. 1. cap. 29. §. 9. d. num. 95. ad plur. sequenti. Rot. in Romana Immissionis 21. Junii 1726. §. Recedat, cor. bon. mem. Crispol. & in Romana Salviani 7. Maii 1728. §. Ut igitur cor. clar. mem. Calcagnin.

Legitimati per subsequens matrimonium quoad omnes juris effectus exaquat sunt vere legitimis in his, quæ proveniunt, vel à providentia ipsius legis, vel ab hominis dispositione legi tamen conformi, nequam vero in his, quæ dependent à dispositione hominis, quæ a lege recedendo unice ad vere legitimis directæ est, quum in his prout in aliis materiis dispositio hominis faciat cessare dispositionem legis, ut ex mox allegatis optime præ ceteris dixerit Rot. in Romana Immissionis 21. Junii 1726. §. Siquidem, & plur. sequenti. cor. bon. mem. Crispol.

Non incongrue hic queritur, an quæ à statutis proveniunt, attribui debeant legis providentiæ, ita ut ea indiscriminatim admittendi sint legitimati per subsequens matrimonium?

Si sermo sit de statutis conditis à communitate, sive ecclesiastica, sive laicali superiori recognoscenone, non legis, sed hominis providentiæ attribui debent, quæ ab ipsis proveniunt, nam ea nequeunt legibus accenseri; obligantque non uti leges, sed uti pacta; Huber. in Prælect. Jur. Roman. & Hodiern. part. 2. lib. 1. tit. 3. num. 21. Strauch. ad Jus Justin. dissert. 1. thes. 6. Stryk juridic. dissert. tom. 5. disput. 11. cap. 1. d. num. 7. ad plur. sequenti. Ziegler. de jurib. majest. lib. 1. cap. 4. §. 16. Atque hinc nequeunt legitimati per subsequens matrimonium indiscriminatim admitti ad ea, quæ proveniunt à statutis; Et vel maxime quod legitimati per subsequens matrimonium pro vere legitimis habeantur, quoad ea dumtaxat, quæ proveniunt à Jure communi; Add. Zoes. in Cod. lib. 5. tit. 27. lit. F. Fajard. de Legitim. per subseq. Matrim. membr. 4. num. 302. &

FILIUS VIDUÆ NAIM.

*** Quis fuerit filius Viduæ Civitatis Naim à Christo è mortuis revocatus, tradit inter alios eruditissimus Clericusus parte prima delle Spighe raccolte, italico idioma edita dicens, quod vocabatur Maternus, ætatis viginthi circiter annorum dives & nobilis, & lubricam vitam ducens cum Maria Magdalena tunc in dicta Civitate Naim commorante, solo milliaro à suo Castro Magdalo distante. Et erat mulier in Naim molliens virum ex mollitie postis alliciendo ad libidinem, ut tradit Victor Antiochenus, relictus ab Alberto Magno cap. 7. in Lucam. Mortuo, Deo sic disponente, Materno, & à Christo in vitam restituito; is Magdalenam monuit de visis horrendis supplicii, quibus torquentur peccatores, ipsam serio exhortans ad penitentiam de peccatis commissis, & ad omnimodam con-

conversionem, ut & ipse decreverat, & de facto jam ceperat. Magdalena monitis, & exhortationibus *Materni* obtemperans, illico penitus contrita convolvit ad pedes Jesu Christi existentis in eadem civitate, & ad mensam accumbentis in domo Pharisæi: "Et ecce mulier, quæ erat in Civitate peccatrix, ut cognovit, quod accubisset in domo Pharisæi, attulit alabastrum unguenti, & stans retro secus pedes ejus & capillis capitis sui tergebat; & osculabatur pedes ejus & unguento ungebat. Luc. 7. 17." Et exinde uterque ad meliorem frugem vere conversi, fidelissimi sequaces facti sunt Jesu Christi, ut & fecit vidua *Materni* facta discipula, & seclatrix *Delparæ Virginis*, ut notat laudatus *Albertus Magnus* in *cit. cap. 7. Luc.* Tandem post passionem, mortem, Resurrectionem, & Ascensionem Domini Nostri Jesu Christi à D. Petro Apostolo una cum *Eucherio*, & *Valerio*, ordinatus *Maternus* Episcopus, & ad convertendos *Tungrances*, *Colonienses*, & *Trevirenses*, aliosque finitimos populos missus, sanctissime obiit *Treviris* Episcopus, & ejus festum colitur die 14. Septembris.***

¶ Hæc historia, si vera foret, quæstionem illam perantiquam, & perobscuram solveret de muliere, quam D. Lucas peccatricem appellat. Verum quum de illa nondum liqueat (nec unquam liquebit, ait *Ant. Sautdini* in *Histor. Famil. Sacræ C. X. De Christo Domino*): hæc ab Auctore nostro proposita pura pura fabella credenda est. Alia etiam falsitatis argumenta occurrent, si Auctores, qui de S. Materno scripserunt, consulas. ¶

FISCUS. Vid. verb. *Pœna* art. 2. num. 7.

FŒMINA.

SUMMARIUM.

- 1 FŒMINA non est capax ordinum.
- 2 Error quorundam Hæreticorum, qui Fœminas ad Sacros ordines admittebant.
- 3 Afferitur, & solvitur instantia de Diaconissis, Presbyterissis, & Episcopissis.
- 4 Afferitur, & solvitur instantia de fabula *Papissæ Joannæ*.
- 5 Potest tamen Fœmina habere potestatem jurisdictionis, quamvis non possit habere potestatem ordinis.
- 6 Fœmina habens talem jurisdictionem est capax conferendi Parochiales, & Parochum nominandi, & instituendi, quem ordinarius ad regimen animarum idoneum approbaverit.
- 7 Fœmina virtute talis jurisdictionis, potest cum legitima causa privare Clericos sibi subiectos beneficiis jam illis collatis.
- 8 Non potest autem fœmina ipsos Clericos suspendere, sicuti interdiceret, & excommunicare.
- 9 Fœmina quamvis sit docta, & sancta, non debet docere, maxime publice.
- 10 Fœmina in ecclesia debent tacere.
- 11 Fœmina, quamvis habeat jurisdictionem, ut Abbatisa in subditas, non potest publice benedicere, sed solum eo modo quo parentes solent benedicere propriis filiis.
- 12 Fœmina non potest pro ministro servire Sacerdoti ad Altare.
- 13 Fœmina, si tantum ex levitate utatur veste virili sine prava intentione, periculo scandali, & libidinis, peccat tantum venialiter, aliis mortaliter.
- 14 Fœmina tenetur sub mortali etiam abstinere ab ornatu muliebri ex se nimis turpi, & ad lasciviam provocante, si prævideat aliquem in particulari probabiliter lapsurum.
- 15 Fœmina vane se ornans, & pigmentis, seu picturis se fucans, ea intentione, ut aliorum oculos ad se trahat, & viros ad lasciviam provocet, peccat mortaliter.
- 16 Si autem fœmina se ornet, & fucet ex quadam le-

vitate, vel etiam quadam vanitate, propter jactantiam quamdam, non semper est peccatum mortale, sed quandoque veniale.

- 17 Immo, si fœmina se ornet, & fucet, servata recta intentione, consuetudine patriæ, & conditione status, non est peccatum.
- 18 Non est verum fœminis faciei vitia occultare.
- 19 Et sic etiam licitum est fœminæ se ornare sine pictura, ut viro suo magis placeat, vel ut futuri mariti præ aliis fœminis licitam benevolentiam capiat.
- 20 Fœmina denudans collam, vel pectus ex intentione mala, & maxime illum morem inducens, peccat mortaliter.
- 21 Fœmina sciens se turpiter amari ab aliquo particulari, quoties eam aspiciat, vel ab eo aspiciatur, peccat graviter, si ei se conspiciendam offerat.
- 22 Hinc peccat fœmina pergens ad hoc templum, ad hoc Sacrum, in quo est aliquis particularis, à quo turpiter amatur, quando potest aliud templum adire eo periculo vacans. Item quando se per hunc vicum, &c.
- 23 Immo volunt multi fœminam scientem aliquem in particulari se turpiter amare, quoties eam aspiciat, posse, & debere non tantum publico, sed etiam Sacerdoti abstinere die festo semel, atque iterum ad peccatum illud evitandum.
- 24 Alii tamen universaliter sistent, quod ab evitandum præcisè scandalum non sint omittenda ulla opera præcepta; Unde fœmina sciens se ardentem amari ab aliquo particulari, qui erit in Templo, possit quidem die festo abesse à missa propter charitatem, non tamen teneatur; & concedunt solum omitti debere, vel ad aliquod tempus differri actionem bonam, que est tantum consilii, ad numer. 25.
- 25 Fœmina in publicum prodians, quamvis sciat se ab aliquo in particulari turpiter amari, si hoc faciat ex necessitate, nullimodo peccat, talem non mortaliter, si faciat ex utilitate, aut ne se privet sua libertate, vel jure exeundi domo, aut standi ad ostium domus, fenestram.
- 27 Fœmina permittens tactum sui impudicum ex objecto, vel osculum turpe, ac venerum in secreto, peccat mortaliter, si non impeditur, quando commode potest.
- 28 Si vero tactus sint ex objecto honesti, vel fiant in publico, ubi juxta morem regionis non possunt repelli, nisi ingerendo animis astantium suspitionem peccati, & infamando alterum, & tunc fœmina non peccat permittendo similes tactus.
- 29 Aut tactus fiant in secreto, seu etiam in publico, sine suspitione illa, & periculo infamie repelluntur, & tunc fœmina peccat graviter permittendo similes tactus, oscula, & amplexus, si moraliter certo advertat malitiam, & libidinosum affectum tangentis, osculantis, & amplectentis.
- 30 Si autem dubitet, an similes tactus, oscula, & amplexus ab altero fiant malo animo, negant plurimi teneri fœminam impedire; Bonacina tamen probabilis affirmat.
- 31 Fœmina acceptans munera ab amasio, quando per mortaliter certo constat de ejus libidinosâ intentione, quamvis ipsa non consentiat ejus prave intentioni, regulariter peccat mortaliter.
- 32 Adducitur, & solvitur instantia.
- 33 Si autem semel tantum, ac iterum accipiat ab amasio munera, nec certo constat de ejus libidinosâ intentione, ac affectione donantis, tunc non peccat sic accipiendo.
- 34 Fœmina ob munera sibi liberaliter donata ab amasio, quamvis illicite accepta, ob ejus notam libidinosam intentionem, non tenetur ad ullam restitutionem, sed licite potest retinere.
- 35 Fœmineus sexus in quo sensu dicitur devotas?
- 36 Fœmina quadam viginti duos successive habuit maritos, & deinde nupsit viro, qui viginti repeterat uxores.

37 Expenditur dictum *Ecclesiastici*, cap. 42. num. 14. Melior est enim iniquitas viri, quam mulier benefaciens.

- 1 FŒMINA non est capax ordinum; c. Novæ 10. de panit. & remis. & est communis inter Catholicos cum D. Cyrillo super cap. 6. Joann. D. Ambrosio cap. 15. in *Epist. ad Roman.* D. Chrysostom. in *Epist. secund. ad Tim.* 2. D. Thoma in 4. dist. 95. q. 2. art. 1. & aliis communiter. Quodquid dixerint, & fecerint hæretici, qui fœminas ad sacros ordines admittebant, inter quos numerantur primo *Cataphrigæ*, quorum meminit D. Ambrosius in *prima ad Timoth. cap. 3.* Secundo *Paputiani*, & *Papuritæ*, de quibus D. Epiphanius hæret. 49. Tertio *Gnostici*, de quibus *Tertullianus lib. de præscript. hæret. cap. 41.* Ultimo *Wicleffus*, & *Lutherus*, qui docuerunt, mulieres sacri Baptismatis fonte ablutas statim Sacerdotias consecrari, de quibus *Thomas Valdensis lib. de Sacrament. c. 59.* & *Offensis art. 13. contra Lutherum.* Nec officit, quod in Jure fiat mentio *Diaconissæ*, *Presbyterissæ*, & *Episcopissæ*, ut in cap. *Diaconissam* 27. q. 1. & c. *Mulieres* 19. dist. 32. & saepe alibi. Non officit, inquam, quia, ut recte notant *Baronius ad annum Christi 34. num. 280.* *Campanil. in divers. Juris Canonici. rubr. 11. c. 2.* *Vasquez tom. 3. in 3. parti. disp. 245. c. 3.* & alii passim, ipsæ fœminæ tali nomine appellabantur, non quod sic essent ordinatæ, sed quia viri earum erant assumpti ad Diaconatum, Presbyteratum, & Episcopatum, & ideo uxores *Diaconorum Diaconissæ*, *Presbyterorum Presbyterissæ*, & *Episcoporum Episcopissæ* dicebantur, denominatione desumpta ab earum maritis. Nec etiam officit, id, quod ab aliquibus, asseritur, quod quædam fœmina, *Joanna* nomine, ad *Summum Pontificatum* fuerit assumpta. Non officit, inquam, quia id, quod dicitur de *Joanna*, est mera fabula, taleque esse probant *Belarm. lib. 3. de Pontifice Romano c. 24.* *Baronius t. 10. anno Christi 853. num. 86.* *Papirus Masson. Gallus in lib. de Urbis Episcopis: Onuphrius Panvinius in suis annotat. ad Platynam, Floremundus de Remundo in lib. Error popularis de Joana, seu Pontifice dicta Papissa, Graveson, Ursaya, & alii passim. Vide verb. Ordo art. 2. n. 26. (Vid. verb. Papa art. 1. num. 51.)*
- 2 Potest tamen fœmina habere potestatem jurisdictionis, quamvis non possit habere potestatem ordinis. Communis. Hinc fœmina succedens in aliquo officio, seu dignitate, quæ habeat aliquam jurisdictionem annexam, quamvis aliàs capax non sit exercitii curæ animarum, tamen efficitur capax, & potest per seipsam administrare jurisdictionem, & committere exercitium curæ viro capaci talis potestatis, & beneficia conferre, ut deducitur ex cap. *Dilecta, de Majorit. & obedientia, & Rota part. 10. dec. 44. num. 23.* & tenet *Abbas in c. Cum Dilectus num. 20. de consuetud. Felin. in cap. Cum venerabilis num. 36. de except. Fagnan. in c. Judæorum 3. de stat. & qualitat. num. 14.* *Joann. de Selva 6. de benef. q. 5. num. 1. & 5. et alii passim.* Unde fœmina habens jurisdictionem, ut e. g. *Abbatisa*, *Priorissa*, & hujusmodi, est capax conferendi parochiales, & parochum nominandi, & instituendi, quem Ordinarius ad regimen animarum idoneum approbaverit, ut declaravit *Sac. Cong. Concilii in una Mediolanens. 17. Decembris 1701.* Fœmina virtute talis jurisdictionis potest cum legitima causa privare Clericos sibi subiectos beneficiis jam illis collatis, & auferendo acilicet quod illis dedit, nempe titulum, & possessionem, nam posita hac oblatione censetur Pontifex conferre jus spirituale, quia sicuti beneficium confertur dependenter à designatione fœminæ, & collatione tituli, & possessionis, ita etiam censetur conservari Jurisdictio à Summo Pontifice dependenter ab iisdem, quibus sublati etiam reliqua alia tolluntur; *Rota part. 9. tom. 2. decis. 429. num. 10. & 20.*
- 3 Non potest autem fœmina ipsos Clericos suspendere, prout suspensio est censura ecclesiastica, sicuti neque interdiceret, aut excommunicare, nequit enim fœmina censuras ferre, quia caret spirituali jurisdictione, ut

colligitur ex cap. *Dilecta, de Majorit. & Obedient. & Rota dicta part. 9. tom. 2. decis. 429. num. 17. & 18.* Fœmina quamvis sit docta, & sancta, non debet docere, maxime publice, textu expresso in cap. *Mulier 19. de consecratione, ibi: Mulier quamvis docta, & sancta, viros in conventu docere... non presumat.* Fœminæ in ecclesiis debent tacere, 1. ad *Corinth. cap. 14. num. 34.* & sequent... ibi: *Mulieres in ecclesiis taceant, non enim permittitur eis loqui, sed subditas esse, sicut & lex dicit; Si quid autem volumus discere, domi viros suos interrogent.* Turpe est enim mulieri loqui in ecclesia. Fœmina quamvis habeat jurisdictionem, ut *Abbatisa*, seu *Priorissa* in subditas, non potest publice benedicere, sed solum eo modo, quo parentes solent benedicere propriis filiis, cum munus benedictionis proveniat ex potestate clavium, quæ non competit fœminæ. *Communis.* Fœmina non potest pro ministro servire Sacerdoti ad altare; sic expresse prohibetur in *Missali §. 1. de defectibus, & in cap. Inhibendum 1. de cohabit. Clericor. & mulier. ibi: Prohibendum quoque est, ut nulla fœmina ad altare presumat accedere, aut Presbytero ministrare. Et si mulier, subjungit *La Croix lib. 6. part. 2. num. 388.* Et si mulier in ecclesia tacere debeat, uti habetur 1. ad *Corinth. 14. mulier magis abstinere à ministerio altaris.**

Fœmina, si tantum ex levitate utatur veste virili sine prava intentione, periculo scandali, & libidinis, peccat tantum venialiter, aliis mortaliter; *Deuteronomii enim cap. 22. num. 5.* sic præcisè habetur: *Non induet mulier vestem virili, nec vir utetur veste fœminæ, abominabile enim apud Deum est, qui facit hæc (Vid. verb. Vestis, in add. hisp.)* Nullo autem modo, si utatur ex necessitate, quia necessitas facit licitum, quod aliàs est illicitum; cap. *Quoniam 1. q. 7. cap. Omnes 1. de Fer. cap. Consuluiti 3. de celebratione missor. cum multis similibus; (Leg. 49. & 50. tit. 4. 15. & 34. tit. 9. part. 1. 35. & 38. tit. 2. part. 2.)* in qualibet enim dispositione intelligitur excepta; cap. *Licet, de panit. & remis.* Fœmina tenetur etiam ab ornatu muliebri ex se nimis turpi, & ad lasciviam provocante, & hoc sub mortali, si prævideat aliquem in particulari probabiliter lapsurum. Et ratio est, quia nullum habet jus ad illum nimis turpem, & lascivum ornatum, immo est ei prohibitus, adeoque tenetur ab eo abstinere ad evitandum peccatum aliquis in particulari ab ipsa prævisi probabiliter lapsuri; *Bussemam lib. 2. cap. 2. art. 2. & ibi La Croix num. 343.* *Sporer tom. 2. tract. 5. in quint. præcept. decal. c. 1. tit. 2. n. 39. & alii.*

¶ Peccat mulier, si non absteat ab ornatu nimis turpi, etiamsi non prævideat aliquem probabiliter lapsurum; cum enim prohibitus est sit turpis ornatu, qui ad peccandum homines provocet, palam est, graviter eo utentem peccare, etsi non prævideat aliquem lapsurum. In verbo illo *nimis* habentur fortasse insidie, & deceptiones; lascivique mulieres nunquam nimis turpem credent turpem ornatum. Legantur Auctores citati à *Benedicto XIV. de synodo diocæs. lib. 11. c. 12.* ¶ Fœmina vane se ornans, & pigmentis seu picturis se fucans ea intentione, ut aliorum oculos ad se trahat, & viros ad lasciviam provocet, peccat mortaliter; cap. *Nec solo affectu, & tactu 12. & cap. Qui viderit mulierem 13. caus. 42. quest. 5.* Unde *S. Joan. Chrysostom. relatus, & secutus à Fagnan. lib. 3. de crystal. in cap. Multa 1. Ne Clerici vel Monachi num. 68.* sic ait: *Mulier si se decoraverit & vocaverit ad se oculos hominum, etiamsi plagam non intulerit, vindictam dabit extremam; venenum enim obtulit, etsi nullus, qui bibat, invenit sit; & concordant *S. Augustinus Epist. 255. alid 73. in cap. Fucare 38. de consecrat. dist. 5. S. Cyprian. tract. de habitu Virg. post med. S. Clemens Alexandr. in Pedagog. lib. 3. cap. 2. S. Thomas 2. 2. quest. 169. art. 2. in corpor. S. Antoninus, & alii communiter.* Quamobrem *Eccles. 10. & expressè dicitur: Ne accipiat faciem adversus faciem tuam, scilicet faciem picturæ adversus faciem naturalem; & contrariæ debet timere illud Joel 2. Omnis vultus redigitur in ollam, id est vultus depictus in ollam infernalem, ut explicat**